

DOKTORI DISSZERTÁCIÓ

E-LEARNING KÖNYVTÁRI RENDSZEREK
A FELSŐOKTATÁSBAN

TÉZISEK

CZEGLÉDI LÁSZLÓ

2012

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Bölcsészettudományi Kar

DOKTORI DISSZERTÁCIÓ

CZEGLÉDI LÁSZLÓ

E-LEARNING KÖNYVTÁRI RENDSZEREK A FELSŐOKTATÁSBAN

TÉZISEK

Irodalomtudományi Doktori Iskola,
Prof. Dr. Kulcsár-Szabó Ernő MHAS, a Doktori Iskola vezetője
Könyvtártudomány Program,
Prof. Dr. Sebestyén György PhD CSc, a Program vezetője

A bizottság tagjai és tudományos fokozatuk:

Prof. Dr. Demetrovics János MHAS, elnök

Dr. Bényei Miklós DSc, tag

Dr. Kiszl Péter PhD, opponens

Dr. Pálvölgyi Mihály PhD, opponens

Dr. Kerekes Pál PhD, titkár

Dr. Iván Géza CSc, póttag

Dr. Fodor János PhD, póttag

Témavezető és tudományos fokozata: Prof. Dr. Sebestyén György PhD CSc

Budapest, 2012

1. A téma ismertetése

Az oktatás és a könyvtár kapcsolatát az új oktatási módszerek (e-learning, blended learning) még szorosabbra fűzik. Ennek okán azonban új kérdések merülnek fel, amelyek között fontos szerepet kap az oktatás és a digitális műveltség viszonyának elemzése. A felsőoktatás is egyre nagyobb szerepet kap a digitális műveltség megszerzésében, éppen ezért a témához kapcsolódóan szükséges vizsgálni a digitális műveltség megszerzésének útjait, valamint a digitális írástudás különböző típusait. A könyvtár ezeken a csatornákon keresztül tud hatékony segítséget nyújtani az oktatás számára, illetve ezúton válik képessé arra, hogy bekapcsolódjon szinten tartásukba, fejlesztésükbe. Az oktatás területén készülő vagy folyamatban lévő paradigmaváltás természetesen hatással van a könyvtári szolgáltatásokra is, ráadásul, ezáltal érezhetően közeledik a két terület egymáshoz.

A digitális tartalomfejlesztés és -szolgáltatás lehetőségei jelenlegi tudásunk szerint szinte korlátlanok. Sokan sokféleképpen vélekednek ezek helyességéről, kivitelezéséről, de a létjogosultságát senki nem kérdőjelezi meg. Disszertáciomban megkíséreltem képet adni arról, hogy milyen gondolatok határozhatják meg a digitális tartalomfejlesztés jövőjét. A lehetséges utak nyitva állnak, de sok esetben nehéz eldönteni melyiken induljunk el, vagy folytassuk-e megkezdett utunkat. Mindenesetre bizom benne, hogy a dolgozatban feltárt lehetőségek segítenek az útkeresésben, irányt mutatnak a digitális tartalomfejlesztés jövőjére nézve.

Bizonyos, hogy mindenképpen szükséges tovább kutatni a digitális tudásmenedzsment egyik legfontosabb tevékenységét és technikáját, a digitális dokumentum- és tartalomszolgáltatást, amely napjainkra digitális objektum- és információszolgáltatássá szélesedett. Bár csak az alapkövek egyike, de nélküle nincs elektronikus tanulás és oktatás. A digitális technológia átalakítja a kutatási forrásokhoz és a tananyaghoz való hozzáférés módját. A jövő egyik legígéretesebb útja ezek tükrében a személyre szabott szolgáltatások erőteljesebb fejlesztése.

Disszertáciomban kitértem jó néhány olyan kérdésre az e-learning könyvtárak hátterének ismertetése során, amelyeknél érezhető a változások közelsége, vagy szükséges lenne a változás, de természetesen a témának minden egyes vonatkozását nem lehetett tárgyalni. Igyekeztem kiválasztani azokat a témaköröket, amelyek feltétlenül vagy elengedhetetlenül

szükségesek voltak a könyvtár és az oktatás kapcsolatának, a könyvtári oktatástámogatás, az e-learning könyvtár működésének értelmezéséhez, problémáik és jelentőségük feltárásához.

Ki kellett azonban hagynom olyan kérdések tárgyalását, mint például az elektronikus tartalmak gyűjteménymenedzsmentje, aminek kérdéseit részben megoldja a repozitóriumok tartalomkezelése, de elméleti és gyakorlati vonatkozásaik sokkal messzebbre vezetnek, egészen a tartalomkezelő rendszerek szerteágazó világáig. Ugyanakkor a digitális könyvtár, vagy a repozitórium állománygyarapítási, katalogizálási, szolgáltatási, megőrzési feladatai különleges helyzeteket teremtenek, különleges eszközöket, egyedi megoldásokat kívánnak. Az állomány szervezési folyamatok más felfogásban, más feltételek között történő alkalmazása nem egyszerű feladat, hiszen az egyes tevékenységek értelmezése más-más gyakorlati feladatot állít elénk. Az állomány pasztás például szinte értelmezhetetlen folyamat ebben a környezetben, hiszen sem a tárolás, sem a hozzáférhetőség nem állít korlátokat (az anyagi korlátokon kívül). Az elavult tartalmak törlése sem feltétlenül szükséges, mivel a kialakított metaadatstruktúra lehetővé teszi a tartalmilag régi és új állományok, objektumok kezelését. Alapvető különbség ezek mellett, hogy a hagyományos dokumentumokkal ellentétben, a digitális dokumentumok gyűjteményének kezelése mindenképpen valamilyen hardveres és szoftveres megoldásokat is igényel. Erre találták ki a különféle tartalomkezelő rendszereket, amelyek segítenek a digitális dokumentumok, objektumok rendszerezésében, visszakeresésében, használatában. Ezek sokfélesége, szerkezete, belső működése, használhatóságának vizsgálata, összehasonlításuk a gyakorlat tapasztalatai alapján azonban önálló dolgozat témáját adják.

A disszertációmban tárgyalt témaköröket visszanezve mindenképpen megállapítható, hogy a kutatott témának – e-learning könyvtári rendszerek a felsőoktatásban – széles körű háttér lehet rajzolni, ami nem ragad le az e-learning mellett, sok esetben túlmutat a felsőoktatáson, máskor pedig szinte banálisan egyszerű hétköznapi kérdéseket vet fel. A kutatás során az e-learning könyvtári rendszereknek az alábbi, meghatározó környezeti jelenségei, háttérkomponensei, összetevői kerültek feltárásra:

- könyvtár és oktatás kapcsolata – a könyvtári oktatástámogatás szerepe;
- digitális írástudás és műveltség;
- IKT eszközök az információs társadalomban;

- változó könyvtári szolgáltatások;
- digitális és technikai integráció;
- e-learning – blended learning – könyvtár;
- e-learning könyvtár – terminológia – repozitórium – elmélet – működés;
- e-learning tananyagok szolgáltatása;
- e-learning könyvtári rendszerek minősége;
- külföldi és hazai kitekintés;
- egy lehetséges megvalósítás.

2. Tézisek

A felsorolt és a disszertációban kifejtett témakörök rendszerbe szervezésének, elemzésének, valamint a kutatás során kialakult vizsgálati eredmények és gyakorlati tapasztalatok alapján megválaszolhatók és többségükben megerősíthetők a tézisekben megfogalmazott megállapítások, feltételezések. Együttesen és külön-külön is előremutató eredményeket láthatunk, amelyek további kutatásokhoz szolgáltathatnak alapot.

1. Az oktatás (felsőoktatás) és a könyvtár mindenkori kapcsolata leírható egy előre meghatározott szempontrendszer segítségével, amely lehetőséget teremt a későbbiekben a könyvtár és az oktatás kapcsolatának folyamatos elemzésére, a tendenciák, trendek hatásainak nyomon követésére.

Ha végig nézzük a disszertációban tárgyalt kérdések sorozatát, akkor viszonylag egyszerű dolgunk van az oktatás és a könyvtár kapcsolatát leíró szempontok összeállításában. Egy lehetséges szempontrendszer a következő:

Ember és társadalom

- digitális műveltség szintje a külső és belső környezetben
- használok IKT eszközhasználati szintje, színvonala, ellátottsága
- humán erőforrás képzettsége, IKT képzettsége (oktató és könyvtáros)

Szolgáltatás

- különböző oktatási formák jelenléte a könyvtárban

- különböző könyvtári szolgáltatások jelenléte az oktatásban
- szolgáltatások – igények – igények kielégítésének lehetőségei
- e-learning tananyagok jelenléte a könyvtári szolgáltatásban
- e-learning tananyagok, oktatási segédletek felhasználásának mértéke

Eszköz

- az oktatási és a könyvtári környezet eszközszüksége – megfeleltetése
- informatizálódás mértéke (digitális és technikai integráció foka)
- intézményi repozitórium – digitális könyvtár – képzésmenedzsment rendszer kapcsolatának mértéke

Minőség

- könyvtár és e-learning könyvtár helye az intézményi minőségbiztosítási rendszerben
- az intézményi minőségirányítási rendszer kapcsolata a könyvtári rendszerrel

2. A témához kapcsolódó terminológiai rendszer adekvát, a fogalmak jól elkülöníthetők egymástól, de némely esetben kiegészítésre szorulnak. Az e-learning könyvtár fogalma következetesen elhelyezhető a rendszerben. Az e-learning könyvtár nem önmagában való, kapcsolata a hagyományos könyvtárral és a menedzselt tanulási környezetekkel leírható, definiálható:

Az e-learning könyvtár egy szervezett tanulási környezetbe ágyazott virtuális tanulási környezet részeként működő elektronikus könyvtár, amelynek magját egy részben web-alapú digitális repozitórium képezi. Az oktatási-tanulási tevékenységhez jól kereshető, könnyen hozzáférhető elektronikus, digitálisan tárolt tanulási forrásokat és szemléltető anyagokat biztosít, segítséget nyújt a tananyagkészítéshez és -fejlesztéshez, külső források eléréséhez, valamint a tanulók és oktatók kutatómunkájával kapcsolatos igények kielégítéséhez. Működését lokális indexelés, alkalmazkodó navigációs támogatás, intézményi repozitórium, integrált könyvtári rendszer és hagyományos könyvtári környezet segíti egy olyan interaktív szolgáltatási rendszerben, amelynek állandó szereplői a tanulók, az oktatók, a könyvtárosok, valamint információs és kommunikációs technológiai szakemberek.

3. Az intézményi repozitórium kapcsolata a képzésmenedzsment rendszerekkel létrehozható, kiépíthető.

Az elektronikus tananyagok esetében látható, hogy a repozitórium kész fogadni ezeket a dokumentumokat. Képes ezeket archiválni, feltárni, metaadatokkal ellátni, visszakereshetővé tenni, szolgáltatni a megfelelő jogosultságokkal és remélhetőleg hamarosan megjeleníteni legalább olvasható szinten. A metaadat struktúrájának kidolgozottsága lehetővé teszi, hogy szükség esetén visszatölthető legyen a képzésmenedzsment rendszer megfelelő helyére, a megfelelő kurzusba. Az erre irányuló fejlesztés két feladatot old meg: egyrészt lehetővé teszi az e-learning tananyagok korszerű, szakszerű, visszakereshető, verziókövetésre alkalmas archiválását, másrészt tehermentesíti a képzésmenedzsment rendszert az ideiglenesen, vagy hosszú távon nem használt tananyagoktól.

4. A web-alapú tanulási forrásokra épülő oktatás és könyvtári támogatás képes lefedni egyes kurzusok forrásigényét, jól tervezett tananyag- és oktatási segédlet csomagokkal biztosítható a tanuló hatékony előrehaladása és információs igényének kielégítése.

A web-alapú tananyagok elemzése nem hozta meg a várt eredményt. Meglepő módon a vizsgált tananyagokban túlnyomórészt nyomtatott forrásokat jelölnek meg a szerzők, minimális a feltüntetett tételek között az elektronikus források száma. Ez azt jelenti, hogy az elektronikus felületről jórészt a hagyományos könyvtárba irányítják a tanulót. A feltárt adatok alapján megállapíthatjuk, hogy a hagyományos könyvtár egyelőre nélkülözhetetlen támogatója az e-learning rendszereknek és könyvtáraknak. Másrészt pedig az is igazolást nyert, hogy a tudományos világban még mindig jelentős prioritást élvez a nyomtatott forrásokra történő utalás.

5. A könyvtáros, a könyvtári szolgáltatáselmélet és eszközpark, valamint a felhasználó számára egyaránt kihívást jelentenek az új típusú szolgáltatások, ezzel együtt a könyvtári oktatástámogatás új módszerei. A rendszer minden részt vevőjének, elemének szüksége van fejlesztésre, megújulásra. Az oktatás megfelelő könyvtári támogatásához az ismeretek bővítése szükséges.

A disszertációban tárgyalt téma során bőven találkozunk olyan ismeretekkel (ezt a hivatkozott irodalom is megfélelően alátámasztja), amelyek nélkül korszerű könyvtári oktatástámogatás nem jöhet létre. A humán erőforrás oldaláról felvetődő kérdések közül legfontosabb a dolgozók szakmai kompetenciáinak fejlesztése a technológiai fejlődések követésére. Ez szinte minden időben, korban problémás terület, különösen manapság, amikor a technikai-technológiai fejlődés száguldása miatt a humán erőforrás kompetenciái messze lemaradva követik ezt. Elegendő megnézni azt az elvárt eszközhasználat igényt – beleértve a szoftvereket is – amelyet egy repozitórium vagy továbblépve egy e-learning könyvtár kialakítása igényel, de éppígy említhetném a folyamatosan megújuló képzésmenedzsment rendszerek használatát, vagy az ismeretek átadására szolgáló kommunikációs eszközöket. Belátható, hogy állandó megújulás nélkül akár ártalmas hatással is lehetnek az oktatásra. Ennek bizonyítékai az elhanyagolt oktatási felületek, illetve a könyvtárban folytatott képzések kis száma (vagy gyenge „reklámja”). A dolgozatban feltárt tényezők egyértelműen azt mutatják, hogy az oktatás és az oktatástámogatás minden szereplőjének aktuális IKT ismeretekkel kell rendelkeznie, hogy át tudja adni, illetve fogadni tudja az IKT eszközökön továbbított ismereteket.

6. A könyvtári szolgáltatások új paradigmaváltás előtt állnak, új dimenzióba lép a könyvtári tartalomszolgáltatás.

A könyvtári szolgáltatások változóban vannak, a változást elsősorban a felmerülő igények generálják. Az ismeretátadás korszerű eszközeit látva és összehasonlítva az információs társadalom polgárainak „felszereltségével” elmondhatjuk, hogy a megfelelő tanulási környezetek kialakításának egyik legfontosabb helyszíne a könyvtár. Az e-learning és a könyvtár kölcsönösen kínál egymás számára előnyöket, de egyre nagyobb nyomás nehezedik a könyvtári környezetre, a könyvtárost és a fizikai környezetet tekintve egyaránt. Ráadásul egy másik teher is nyomásztja a könyvtárakat: a gyorsan szaporodó, az oktatástámogatás során keletkezett egyre nagyobb mennyiségű elektronikus tananyag, oktatási segédlet, tematika stb., amelyek egyre nehezebben kezelhető „halmokban” állnak a virtuális raktárakban. A könyvtári szolgáltatások megújulása nélkül kezelhetetlenné, szolgáltatásra alkalmatlanná válik ez az értékes, de lassan áttekinthetetlen anyag. Emellett az idővel is versenyt kell futni,

hiszen a szolgáltatások gyorsaságának igénye fokozódik, minden jel a mobileszközökre történő alkalmazásfejlesztések irányába mutat.

Végezetül Mei-Yu Wang és Ming-Jiu Hwang – az ő írásukban találkoztam először az e-learning könyvtár fogalmával – gondolataival szeretném ezt az összefoglalást lezárni, mely szerint az e-learning nem önmagában való, önmagától nem intelligens, de igényel egy intelligens környezetet. Ennek következtében az e-learning könyvtárnak fel kell ismerni és meg kell érteni az oktatók és tanulók elvárásait, ehhez viszont jelentős támogatásra van szüksége a fenntartójától és dolgozójától¹ – mindenekelőtt a könyvtárostól.

3. A disszertáció tárgyköréhez kapcsolódó publikációk és előadások

3.1. Publikációk

- Elektronikus tananyagfejlesztés / szerk. Czeglédi László. – Eger : Líceum Kiadó, 2011. – 366 p.
- eContent. – Eger : [s. n.], 2011. – 122 p. – (Médiainformatika kiadványok)
- Digital PR efforts in the library. – In: Literacy and you in a digital age. ICEM-CIME 2009 Conference, October 6–8, 2009 / comp. Alex McTaggart. – Abu Dhabi, United Arab Emirates : ICEM-CIME, 2010. – p. 74–83.
URL: <http://www.eric.ed.gov/PDFS/ED508161.pdf>
- A felsőoktatás informatizálása, különös tekintettel a technikai eszközök integrációjára. – In: Elektronikus tanulási környezetek kialakítása 1. / szerk. Kis-Tóth Lajos. – Eger : Líceum Kiadó, 2009. – p. 10–31.
- IKT-alapú oktatástámogatás a könyvtárban. – In: Agria Media 2008 2. köt. / szerk. Nádasi András. – Eger : EKF Líceum Kiadó, 2009. – p. 247–253.
- Az ENTITLE projekt: tanulást támogató szolgáltatások a közkönyvtárakban. – In: Agria Media 2008 2. köt. / szerk. Nádasi András. – Eger : EKF Líceum Kiadó, 2009. – p. 242–246.

¹ Wang, Mei-Yu – Hwang, Ming-Jiu: The e-learning library: only a warehouse of learning resources?. – In: The electronic library, Vol. 22, no. 5 (2004), p. 408–415.

- The potential and various options of electronic educational material delivery in digital library environments. – In: Ed-media 2008 : Proceedings of World Conference on Educational Multimedia, Hypermedia & Telecommunications 2008 (Ed-media). – Vienna, Austria : Association for the Advancement of Computing in Education (AACE), 2008. – p. 6369–6373.
- EKLEKTIKA projekt: tartalomszolgáltatás és tudásmenedzsment. – In: Networkshop 2008 [CD-ROM]. – Budapest : NIIF, 2008. – [6] p.
- IKT eszközökkel támogatott tartalomszolgáltatás. – In: Informatika a felsőoktatásban 2008 konferencia [CD-ROM]. – Debrecen : DE Informatikai Kar, 2008. – 7 p.
- Conceptual model for a digital repository services in higher education. – In: microCAD 2008 International Scientific Conference. Section O, Applied information engineering / szerk. Lehoczky László. – Miskolc : Miskolci Egyetem Innovációs és Technológia Transzfer Centruma, 2008. – p. 145–150.
- Digital repository, e-learning library and technology-supported learning. – In: Proceedings of E-learn 2007 : World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, & Higher Education, October 15–19, 2007 / Ed. Theo Bastiaens, Saul Carliner. – Quebec City, Canada : Association for the Advancement of Computing in Education (AACE), 2007. – p. 2240–2245.
- e-Learning könyvtári megvalósítások. – In: Agria Media 2006 / szerk. Tompa Klára, Nádasi András. – Eger : EKF Líceum Kiadó, 2007. – p. 102–107.
- e-Learning alapú oktatást támogató e-könyvtári szolgáltatások. – In: Networkshop 2007 [CD-ROM]. – Budapest : NIIF Intézet, 2007. – [5] p.
- IT kompetenciák az információs társadalomban : Haladunk vagy maradunk? – In: microCAD 2007 International Scientific Conference. M. szekció, Alkalmazott informatika / szerk. Lehoczky László, Kalmár László. – Miskolc : Miskolci Egyetem Innovációs és Technológia Transzfer Centruma, 2007. – p. 25–30.
- e-Learning könyvtárak a felsőoktatásban. – In: Informatika a felsőoktatásban 2005 konferencia [CD-ROM]. – Debrecen : DE Informatikai Kar, 2005
- Hatékony oktatástámogatás könyvtári portál által menedzselt környezetben : az EKLEKTIKA projekt tervezésének elméleti háttere az Eszterházy Károly Főiskolán. – In: Tudományos és műszaki tájékoztatás, 56. évf. 1. sz. (2009), p. 3–17.
- E-learning könyvtár: a fogalom és a megvalósítás. – In: Tudományos és műszaki tájékoztatás, 54. évf. 8. sz. (2007), p. 353–358.

- e-Learning (Referátum). – In: Tudományos és műszaki tájékoztatás, 52. évf. 11/12. sz. (2005), e-TMT. – (e-Learning : e-content report 6 / Attila Nagy. – [S.l.] : ACTeN, 2004)
- Az e-learning könyvtár: csak a tanulási források tárháza? (Referátum). – In: Tudományos és műszaki tájékoztatás, 52. évf. 5. sz. (2005), p. 247–251. – (The e-learning library: only a warehouse of learning resources? / Mei-Yu Wang, Ming-Jiu Hwang. – In: The electronic library, 22. vol. 5. no. (2004), p. 408–415.)
- A könyvtári szolgáltatások újabb rétegei : az e-tananyagok könyvtári szolgáltatásának lehetőségei és problémái. – In: Tudományos és műszaki tájékoztatás, 52. évf. 4. sz. (2005), p. 181–187.
- Effective support for learning with library-informatics devices. – In: ICI-10, 10th International Conference on Information, „Information technology role in development”, 4–6 December 2010 Delta University, Gamasa, Mansoura, Egypt : Book of abstracts. – p. 79.
- Eklektika: a tudásportal : tanulmányterv az Eszterházy Károly Főiskola Központi Könyvtára digitális szolgáltatásainak megtervezésére a 2007–2011-ig terjedő időszakra – Eger : EKF Médiainformatika Intézet, 2007. – 19 p.

3.2. Előadások

- Integrált tartalom- és információszolgáltatás. Networkshop 2012 konferencia, április 11–13., Veszprém
- Elektronikus tananyagfejlesztés: egy pályázati konstrukcióban támogatott képzés tapasztalatai. – MoodleMoot 2011 konferencia, Szent István Egyetem, Gödöllő, 2011. június 23–25.
- Effective support for learning with library-informatics devices. ICI-10 – 10th International Conference on Information, „Information technology role in development”, Gamasa, Mansoura, Egypt, 4–6 December 2010
- Információelosztó-tartalomszolgáltató rendszer szolgáltatásainak fejlesztése. – RICOMNET 2010, Regionális Információs Kommunikációs Hálózatok konferencia, Miskolc–Lillafüred, 2010. november 22–23.

- Oktatást és tanulást támogató elektronikus Szakkönyvtári Partner Portál (e-SZAPPORT). – TÁMOP-3.2.4/08/01 projektnyitó konferencia. Nyíregyháza, 2010. július 5.
- Az e-learning könyvtári vonatkozásai és erőforrásai. – MoodleMoot 2010 konferencia, Szent István Egyetem, Gödöllő, 2010. június 24–26.
- Tanárképzés és minőség. – „Minőségfejlesztés a felsőoktatásban”. 1. modul: A felsőoktatás minőségfejlesztésének elméleti-szemléleti alapja, Budapesti Gazdasági Főiskola, Budapest, 2010. április 30.
- Digital PR efforts in the library. Literacy and you in the digital age, 2009 ICEM Conference 4–8 October 2009, Abu Dhabi, United Arab Emirates
- Tanulást támogató szolgáltatások és erőforrások a könyvtárban. – Az e-tanulás, az élethosszig tartó tanulás, az e-befogadás támogatása a könyvtárakban. Workshop a Pest Megyei Könyvtárban, Szentendre, 2009. március 25.
- Könyvtári elektronikus szolgáltatások a mestertanárképzés támogatására / Kis-Tóth Lajos, Czeglédi László. – Tanárképzés mesterfokon – Képzők Képzése Program, Noszvaj, 2009. január 28–29.
- Elektronikus tanulás és kreatív online tartalomszolgáltatás – RICOMNET 2008, Regionális Információs Kommunikációs Hálózatok konferencia, Miskolc–Lillafüred, 2008. november 24–25.
- Calderoni kiterjesztés a gyakorlatban: az OFI fejlesztő feladatai. – Agria Media 2008, Információtechnikai és Oktatástechnológiai Konferencia és Kiállítás. Calderoni-referens képzés, Eszterházy Károly Főiskola, Eger, 2008. október 27–28
- Conceptual model for a digital repository services in higher education. microCAD 2008 International Scientific Conference 20–21 March 2008, Miskolc
- Eklektika projekt: tartalomszolgáltatás és tudásmenedzsment. Networkshop 2008 konferencia, március 17–19., Dunaújváros
- Eklektika – EKF: tudásportal és kreatív online tartalom. – Digitális és nyomtatott tudástárak egymásra épülése : konferencia a digitális tananyagok alkalmazóinak és fejlesztőinek, Budapest, 2008. március 7.
- Elektronikus tananyagszolgáltatás. – RICOMNET 2007, Regionális Információs Kommunikációs Hálózatok konferencia, Miskolc–Lillafüred, 2007. november 19–20.

- Digital repository, e-learning library and technology-supported learning. E-learn 2007 World Conference on E-Learning in Corporate, Government, Healthcare, & Higher Education, October 15–19, 2007, Québec City, Canada
- Expectations of e-learning multimedia instructional material / Csaba Komló, László Czeglédi, Sándor Forgó. – Educational media and innovative practices: challenges and visions, ICEM-ILE Conference, Intercollege, Nicosia, Cyprus, 20–22 September 2007
- e-Learning alapú oktatást támogató e-könyvtári szolgáltatások. Networkshop 2007 konferencia, április 11–13., Eger
- IT competencies in the Information Society : Forwards or backwards? microCAD 2007 International Scientific Conference 22–23 March 2007, Miskolc

